

На кого се извини Сергей Станишев*

Написано от Христо Христов
Петък, 01 Юни 2012 09:32

Конгресът на БСП беше спечелен от европейското лице на българската левица. След драматични дебати Сергей Станишев успя да запази своя пост и дори да се представи като носителя на това европейско лице. Посланието му беше подсилено от заемания от него пост на временен председател на Партията на европейските социалисти. На пръв поглед това е успех за БСП, успех е дори за България.

Така ли е наистина? Дори всичко това да не беше вярно, пак нямаше да бъде моя работа да се занимавам с конгреса на българските социалисти. Ако не беше една реплика в отчетния доклад на новия стар лидер, която особено ме впечатли. Тази реплика има отношение не само към историята на БСП, но и към историята на цялата държава. [В доклада си Сергей Станишев поднесе своите извинения.](#) Но на кого всъщност се извини той?

Дискутирайки къде се намира електоралният резерв на партията, Станишев посочи две основни групи. Първата са "множеството леви хора, които за 22 години преход бяха изтласкани, обидени или се разочароваха от нас". На мнозина от тях, започвайки от "списъците на виновниците" през 1990 г. (някои ги помнят), дължим извинение и им казваме: "Простете за обидите. Каузата ни е голяма. Имаме нужда от вас!"

Признавам, аз съм от тези, които помнят виновниците, но не и "списъците на виновниците". Заинтересувах се кои са тези списъци и стигнах до "Приложението към Политическата декларация на Висшия съвет на БСП и Общопартийната контролна комисия", публикувани във в. "Дума" на 30 март 1991 г. Позабравен, но изключително полезен документ, особено за днешните "носталгици" и "нормализатори" на

На кого се извини Сергей Станишев*

Написано от Христо Христов
Петък, 01 Юни 2012 09:32

комунистическото минало. За съжаление сред тях трябва да наредя и г-н Станишев. .

За какво става дума в този обширен доклад? С него практически БСП поема отговорността за извършените през комунистическия период престъпления и исторически грешки, включително като посочва персоналните виновници за тях. Описано е как се е наложила тоталитарната система на управление, признава се отговорността за икономическата криза, а също и че "партията носи своята политическа отговорност за това, че... бе ограничен достъпът на българския народ до световните научни и културни достижения". Докладът прави още множество важни констатации, които на днешните носталгици сигурно няма да се харесват.

В края на всеки раздел са посочени и виновниците. Дали това са хората, на които се извинява г-н Станишев? Списъкът е воден от Тодор Живков, посочен като носителя на "на най-голямата политическа вина за тази фактическа узурпация на властта", в компанията на Гриша Филипов, Милко Балев, Пенчо Кубадински, Огнян Дойнов, Димитър Стоянов.

Една от най-впечатляващите части е посветена на политическото насилие в България - "ясна и точна оценка заслужава организирането и функционирането на т. нар. трудово-възпитателни общежития (лагерите) и се посочва, че за целия период от 1944 до 1962 г. "през ТВО са преминали 23 500 души". Съставен е и "списък на виновниците" за тези репресии - "с разгрома и преследванията на опозицията и с други прояви на политическо насилие са свързани освен имената на Антон Югов и Руси Христовозов и на други бивши министри на вътрешните работи - Георги Цанков, Ангел Цанев, Димитър Стоянов. Огромна е вината на Мирчо Спасов и на непосредствените ръководители и извършители на жестокостите и беззаконията в лагерите." Тази част завършва с извинение: "Изпитваме болка за невинните жертви на репресивната система, осъждаме я и я отхвърляме категорично. Изразяваме нашето искрено съчувствие и поднасяме извинение за всички несправедливо въдворени в лагери, изселени, подложени на други политически преследвания."

Докладът продължава със списъци на виновните за "деформациите в икономическа политика" (Гриша Филипов, Огнян Дойнов, Тано Цолов, Емил Христов, Григор Стоичков и др.), на отговорните за "грешките и извращенията в духовната област" (Митко Григоров, Милко Балев, Венелин Коцев, Людмила Живкова, Йордан Йотов, Георги Йорданов и др.).

На кого се извини Сергей Станишев*

Написано от Христо Христов
Петък, 01 Юни 2012 09:32

В същия документ се констатира, че "в периода след 10 ноември БСП измина значителен път на политическо и нравствено пречистване. От партията бяха изключени по решение на основните организации или на партийните контролни органи 3500 души, в т. ч. много висши партийни и държавни ръководители на национално и местно равнище".

Възможно е днес г-н Станишев да се извинява и на тези 3500 души, изключени тогава от БСП.

Дори е възможно сред тях да е имало и някои несправедливо обвинени хора. Но не означава ли това, че г-н Станишев се отказва от извършеното тогава "политическо и нравствено пречистване"?

Свидетели на тези списъци твърдят, че още тогава около 40% от включените в списъците са били покойници. Затова и се чудя към кого точно е насочено това извинение? Дори не мога да си представя, че г-н Станишев се извинява на хора като Тодор Живков или Григор Стоичков - един от малцината осъдени функционери на БКП. Ако не се извинява на тях, може би думите му са насочени към наследниците на тези 3500 души, изключени от БКП/БСП през тези първи години на прехода в България. Но се чудя дали е нужно такова извинение, след като техните наследници са достатъчно добре представени и в съвременния български политически живот.

Затова и не мога да избягам от впечатлението, че става дума за съзнателно пренаписване на историята на българския преход. Колкото и противоречив и спорен да е този преход, той се основа на споделеното от всички съгласие за отказ от всякакви форми на политическо насилие и на осъждането на техните извършители през всеки исторически период. Дали, като се извинява на тези хора, г-н Станишев не подлага на съмнение точно тези базисни характеристики на българския преход? Дали това не е същината на т. нар. завой наляво?

В дните преди конгреса на БСП чух един виц. Попитали радио "Ереван": "Как Станишев може да спечели битката с Георги Първанов?". А радиото отговорило: "Като прокара лустрационна клауза в устава на БСП".

За съжаление това е шега и по всичко изглежда, че още дълго време ще остане така.

На кого се извини Сергей Станишев*

Написано от Христо Христов
Петък, 01 Юни 2012 09:32

Доказателство е и двойственото отношение на г-н Станишев към Държавна сигурност. Наистина водената от г-н Станишев тройна коалиция под натиска на общественото мнение прие настоящия. Закон за досиетата. Но тогава г-н Станишев побърза да се разграничи от този закон с репликата: "Кой нормален човек се вълнува от темата за досиетата?" Надявам се един ден г-н Станишев да не се извини и на "пострадалите" от този закон.

За съжаление се оказва, че това не е било просто изпусната фраза. През годините хората, които се интересуват от досиетата, научихме много неща. Включително как доскоро са се назначавали посланици. Разбрахме, че всички съветници по външна политика (до един) на бившия президент Георги Първанов са били свързани с Държавна сигурност. Дватама съветници по външна политика на премиера Станишев също се оказаха щатни служители на ДС. Сътрудници на ДС са били и немалко от членовете на Политическия кабинет на тогавашния външен министър. Очевидно назначаването на посланици, свързани с ДС, е било съзнателна политика, а не просто съвпадение.

Всичко това трудно се вписва в образа на новия тип европейски лидер, който се опитва да изгради г-н Станишев. Можем да обърнем перспективата. Миналата седмица на форум в Брюксел експерти изнесоха информацията, че режимът на Милошевич е имал над 2100 агенти в балканските държави, част от които са били и в България. Мога само да се надявам, че не е далеч денят, в който ще знаем и техните имена, за което и настоях в дебатите в Европейския парламент по бъдещето членство на Сърбия в ЕС. Но тези агенти също са защитавали "националните интереси" на страната си. Ще бъдем ли доволни, ако един ден някой от тях бъде назначен за представител на своята държава в България? И защо тогава трябва да приемаме за нормално изпращането на нашите агенти за посланици

Нямам нито намерението, нито правото да се бъркам във вътрешните работи на Българската социалистическа партия. Но имам правото да се надявам, че един ден българската левица ще бъде наистина такава европейска левица, за лидер на каквато се опитва да се представи г-н Станишев. А като чета документите на БСП, оставам с впечатлението, че българската левица е била по-близо до тази цел през 1991 г., отколкото през 2012 г.

На кого се извини Сергей Станишев*

Написано от Христо Христов
Петък, 01 Юни 2012 09:32

**Коментарът е на евродепутата и зам.-председател на Комисията по външна политика в Европейския парламент Андрей Ковачев (ГЕРБ/ЕНП) и е публикуван във в. „Преса”.
Текстът може да бъде открит и на сайтът на г-н Ковачев (andrey-kovatchev.eu).*